

Sygn. akt III AUa 2244/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Antonina Grymel (spr.)
Sędziowie	SSO del. Gabriela Pietrzyk - Cyrbus SSA Lena Jachimowska
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania W. A. (W. A.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek apelacji ubezpieczonego W. A.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 18 września 2012r. sygn. akt IX U 979/12

oddala apelację.

/-/SSO del.G.Pietrzyk-Cyrbus /-/SSA A.Grymel /-/SSA L.Jachimowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2244/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 maja 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił W. A. prawa do emerytury górniczej podnosząc, iż na dzień 30 kwietnia 2012r. - z wymaganych zgodnie z art. 50a ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych 25 lat pracy górniczej łącznie z okresami pracy równorzędnej - udowodnił okres takiej pracy wynoszący jedynie 24 lata, 10 miesięcy i 13 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany

i przyznania prawa do przedmiotowej emerytury wnosząc o zaliczenie do pracy górniczej okresu "chorobowego i rehabilitacji" z tytułu wypadku przy pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na okoliczności przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z dnia 18 września 2012r. oddalił odwołanie.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, iż ubezpieczony urodził się (...).

Od 18 marca 2000r. jest uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

W dniu 30 kwietnia 2012r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej.

Zaskarżoną decyzją odmówiono uwzględnienia powyższego wniosku, na dzień zgłoszenia którego organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy górniczej w wymiarze 24 lat, 10 miesięcy i 13 dni, tj.:

- okres zatrudnienia w KWK "M." od 23 czerwca 1980r. do 17 marca 2000r. - po wyłączeniu okresów zasiłków chorobowych: od 13 stycznia 1992r. do 14 lutego 1992r., 11 marca 1992r., od 7 kwietnia 1993r. do 7 maja 1993r., od 23 maja 1994r. do dnia 27 maja 1994r., od 1 lipca 1994r. do 15 lipca 1994r., od 30 września 1994r. do 5 października 1994r., od 3 listopada 1994r. do 18 listopada 1994r., od 20 lutego 1995r. do 31 marca 1995r., od 20 maja 1997r. do 4 lipca 1997r., od 29 lipca 1998r. do 14 sierpnia 1998r., od 25 września 1998r. do 17 marca 2000r. - jako pracę górniczą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, tj. 17 lat, 8 miesięcy i 10 dni,
- 3.790 dniówek przodkowych przypadających na powyższy okres zatrudnienia, które zaliczono w wymiarze półtorakrotnym.

Sąd I instancji podał również, iż w całym okresie życia zawodowego ubezpieczony był zatrudniony w jednym zakładzie pracy, tj. od 23 czerwca 1980r. do 17 marca 2000r. na stanowiskach młodszego górnika pod ziemią, górnika pod ziemią i górnika strzałowego pod ziemią.

W okresie od 22 czerwca 1999r. do 17 marca 1999r. był uprawniony do świadczenia rehabilitacyjnego w związku z wypadkiem przy pracy.

Odwołujący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Podkreślił, iż ubezpieczony domaga się przyznania prawa do emerytury górniczej ze względu na wiek - ukończenie 50 lat, tj. emerytury, o jakiej mowa

w art. 50a ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym górnicza emerytura przysługuje pracownikowi urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., a przed dniem 1 stycznia 1969r., jeżeli spełnił następujące warunki:

- 1) ukończył wiek 50 lat życia,
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1,

3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W ocenie Sądu I instancji z literalnego brzmienia powołanego uregulowania jednoznacznie wynika, iż dla skutecznego ubiegania się o prawo do emerytury górniczej ubezpieczony musiałby wykazać, iż zostały spełnione łącznie wszystkie warunki prawa do świadczenia wymienione powyżej w pkt 1-3.

W. A. wprawdzie osiągnął wymagany tym przepisem wiek emerytalny 50 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, nie udowodnił jednak niezbędnego 25-letniego okresu pracy górniczej i równorzędnej do niej, a wyłącznie 24 lata, 10 miesięcy i 13 dni takiej pracy, tj. okres zatrudnienia w KWK "M." od 23 czerwca 1980r. do 17 marca 2000r. (po wyłączeniu wymienionych okresów zasiłków chorobowych) i przy uwzględnieniu w wymiarze półtorakrotnym 3.790 dniówek przodkowych.

Sąd zaznaczył, iż ubezpieczony nie kwestionował wyliczenia w zakresie stażu pracy górniczej, domagając się wyłącznie zaliczenia do przedmiotowego stażu "okresów chorobowego i rehabilitacji" z tytułu wypadku przy pracy, które to żądanie nie zasługuje jednak na uwzględnienie, gdyż w świetle obowiązujących przepisów cytowanej ustawy okresy pobierania zasiłków chorobowych oraz świadczeń rehabilitacyjnych z tytułu wypadku przy pracy nie zostały wyszczególnione jako okresy pracy górniczej czy też równorzędnej do niej w katalogu takich okresów zawartym w art. 50c ust. 1 i 2 powołanej ustawy.

Okresy takie podlegają zaliczeniu do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią wyłącznie przy ustalaniu uprawnień do emerytury górniczej bez względu na wiek - art. 50e wspomnianej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym jednak zakresie Sąd Okręgowy wskazał, iż po uwzględnieniu tych okresów do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią w wymiarze 17 lat, 8 miesięcy i 10 dni, odwołujący bezspornie nie posiada 25-letniego koniecznego do przyznania wymienionego świadczenia okresu takiej pracy. Do pracy górniczej na prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek brak bowiem możliwości zaliczenia dniówek przodkowych w wymiarze półtorakrotnym.

Skoro więc ubezpieczony nie posiada koniecznego do przyznania prawa do emerytury górniczej ze względu na wiek z art. 50a ust. 2 powyższej ustawy, a także emerytury górniczej bez względu na wiek z art. 50e tejże ustawy okresu pracy górniczej (w przypadku emerytury ze względu na wiek - okresu pracy górniczej i równorzędnej do niej), nie przysługuje mu prawo do dochodzonego świadczenia, w związku z czym Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł o oddaleniu jego odwołania.

Apelację od przedstawionego orzeczenia wywiódł ubezpieczony, zaskarżając wyrok w całości.

Powołując się na zarzut:

- naruszenia przepisów prawa materialnego polegającego na niezastosowaniu do ustalonego przez Sąd stanu faktycznego art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 67 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997r.,
- naruszenia prawa materialnego polegającego na niezastosowaniu do ustalonego przez Sąd stanu faktycznego art. 50a oraz art. 50e ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- naruszenia przepisów postępowania cywilnego, tj. art. 233 § 1 kpc poprzez naruszenie zasady równouprawnienia stron oraz swobodnej oceny dowodów poprzez wybiórcze i dowolne, a nie swobodne przeprowadzenie dowodów w niniejszej sprawie,

- skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej ten wyrok decyzji organu rentowego z dnia 14 maja 2012r. oraz orzeczenie wyrokiem i przyznanie mu prawa do emerytury górniczej bądź o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy.

W uzasadnieniu podniósł, iż zaskarżony wyrok jest dla niego bardzo krzywdzący, bezpodstawnie pozbawiając go prawa do emerytury górniczej i z tego powodu winien zostać zmieniony bądź uchylony.

Wskazał, iż zgodnie z art. 2 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Stosownie do art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP wszyscy są wobec prawa równi. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Według art. 67 ust. 1 Konstytucji RP obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy

ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Natomiast w art. 8 ust. 2 Konstytucji RP ustawodawca wskazał, że przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej.

Ubezpieczony podkreślił, iż w jego ocenie spełnia warunki do uzyskania prawa do emerytury górniczej. Ukończył bowiem 50 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz posiada 25 lat pracy górniczej, do której organ rentowy powinien wliczyć okresy zasiłków chorobowych oraz świadczeń rehabilitacyjnych, które przysługiwały mu z tytułu wypadku przy pracy w KWK (...),

w szczególności zaś wliczeniu powinien podlegać okres L4 wypadkowego od 20 lutego 1995r. do 31 marca 1995r. oraz okres L4 wypadkowego od 25 września 1999r. do 21 czerwca 1999r. i świadczenia rehabilitacyjnego wypadkowego od 22 czerwca 1999r. do 17 marca 2000r.

Jednocześnie apelujący zaznaczył, iż nie posiada innego okresu pracy niż wskazany w aktach organu rentowego, zaś aktualnie zły stan jego zdrowia nie pozwala mu na podjęcie jakiejkolwiek pracy, w szczególności pracy górnika pod ziemią.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego, jako całkowicie bezzasadna, nie zasłużyła na uwzględnienie.

Za szczególnie nietrafne należy uznać przy tym podnoszony przez niego zarzut - kwalifikowanych jako przepisy prawa materialnego - wskazanych przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Po myśli art. 67 ust. 1 ustawy zasadniczej, obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, powyższy przepis stanowi jednak jedynie pewien wzorzec określający w sposób ogólny ramy zabezpieczenia społecznego, kierunki polityki państwa i jest adresowany głównie do organów prawodawczych. Przepis ten stanowi zatem wyłącznie źródło gwarancji, a nie praw podmiotowych obywatela do zabezpieczenia społecznego, które konkretyzują się w ustawach zwykłych (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 sierpnia 2011r., I OSK 741/11, LEX nr 1068534).

W przypadku stanowiących przedmiot sporu uprawnień W. A. do górniczej emerytury, ich podstaw poszukiwać należy w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Stosownie do treści art. 50a ust. 1 powyższej ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1.

Z mocy ust. 2 tego samego przepisu - wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Nie budzi wątpliwości, iż urodzony w dniu (...) ubezpieczony, legitymuje się przewidzianym w powołanym wyżej przepisie wiekiem emerytalnym wynoszącym 50 lat.

Słusznie jednak przyjął organ rentowy, zaś Sąd I instancji równie trafnie pogląd ten zaaprobował - na dzień złożenia wniosku inicjującego niniejsze postępowanie, skarżący istotnie nie udowodnił wymaganego okresu pracy górniczej wynoszącego łącznie z okresami pracy równorzędnej 25 lat.

Analiza przebiegu jego pracy górniczej obejmującej wyłącznie okres zatrudnienia w Kopalni (...) w W. od 23 czerwca 1980r. do 17 marca 2000r. na stanowisku: młodszego górnika pod ziemią, górnika pod ziemią oraz górnika strzałowego pod ziemią, z uwzględnieniem również przepracowanych w okresie od 1 stycznia 1981r. do 31 grudnia 1998r.

3.790 dniówek, w oparciu o art. 50d ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy, podlegających zaliczeniu w wymiarze półtorakrotnym, jednoznacznie wskazuje bowiem, iż będący udziałem W. A. okres pracy górniczej stanowi jedynie 24 lata,

10 miesięcy i 13 dni, z oczywistych względów niwecząc jego starania o przyznanie prawa do przedmiotowego świadczenia.

Podkreślenia wymaga przy tym, iż do okresu uprawniającego do emerytury górniczej na podstawie wspomnianego art. 50a ustawy o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wlicza się przypadających od 15 listopada 1991r. okresów pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconych na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zasiłków chorobowego lub opiekuńczego oraz świadczenia rehabilitacyjnego - bez względu na przyczynę nabycia uprawnień do tych świadczeń - przypadających w okresie zatrudnienia uznawanego za pracę górniczą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012r., I UK 286/11, OSNP 2013, nr 3-4, poz. 37).

W myśl obowiązującego bowiem poczynając od 1 stycznia 2007r. stanu prawnego, wśród okresów uwzględnianych przy ustalaniu uprawnień do górniczej emerytury ze względu na wiek, ustawodawca zrezygnował z pojęcia okresów zaliczanych do pracy górniczej, obejmujących m.in. przypadające po dniu

15 listopada 1991r. okresy pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconych na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zasiłków chorobowego lub opiekuńczego oraz świadczenia rehabilitacyjnego.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny w pełni podziela także stanowisko Sądu I instancji, iż skarżący nie spełnia również przesłanek do przyznania prawa do górniczej emerytury, o których mowa w art. 50e powołanej ustawy, który w ust. 1 przewiduje, iż prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Jakkolwiek według ust. 2 pkt 1 omawianego przepisu do okresów pracy górniczej, o której mowa w jego ust. 1, zalicza się także okresy niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne, regulacja ta nie znajduje

zastosowania w przypadku ubezpieczonego, którego okres pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wraz z okresami, za które wypłacono zasiłek chorobowy oraz świadczenie rehabilitacyjne w związku z wypadkiem przy pracy, wynosi jedynie 19 lat, 8 miesięcy oraz 24 dni i również z tej przyczyny czyni jego żądanie bezzasadnym.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc orzekł o oddaleniu apelacji jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw.

/-/SSO del.G.Pietrzyk-Cyrbus /-/SSA A.Grymel /-/SSA L.Jachimowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM